

OBITUARIS

Font d'inspiració

JEREMY STEIG (1942-2016)

Flautista

Solia explicar que la seva inclinació per la flauta, i no per un altre instrument de més complexitat, va venir donada per la seva negativa a fer el ridícul. El que, segons ell, feien els nens que s'entossudien a tocar –verbigràcia– el clarinet. El novaioquè Jeremy Steig, mort el 13 d'abril passat a Yokohama (Japó), on va viure aquests últims anys amb la seva dona, Asako, va demostrar des de ben d'hora les seves habilitats per la seva especialitat. Als sis anys va rebre les primeres classes; als onze, els consells de Paige Brook, aleshores flautista de la Filharmònica de Nova York que dirigia el mític Leonard Bernstein.

Va tenir la fortuna de començar la seva carrera professional en un temps, començaments de la dècada del 1960, que els flautistes van donar molt de si en àmbits com el jazz o el rock. El mateix Brook el va animar perquè ho provés. I així ho va fer. L'acceptació d'aquest instrument en el jazz va suposar així mateix l'aparició de grans flautistes en l'època com Herbie Mann o el mateix Steig.

Amb tot just vint anys va gravar el seu debut. L'intens *Flute Fever* (Columbia, 1963) arribaria després d'una sessió en formació de quartet que incloïa el pianista Denny Zeitlin i el contrabaixista Ben Tucker. Amb ells va abordar composicions de Sonny Rollins (*Oleo*), Miles Davis (*So what*, la peça que obria *Kind of blue*) o Thelonius Monk (*Well you needn't*). Si afegim a aquesta llista el nom de Bill Evans, amb el que va gravar el 1969 *What's new* (publicat per Verve), tindrem la nòmina dels músics que més van influir Steig.

Sense deixar de banda el jazz, va reunir un grup de músics per donar curs al seu propi projecte de jazz rock. L'aventura amb Jeremy & The Satyrs va donar de si un àlbum homònim (*Reprise*, 1968) i col·laboracions amb músics amb el celebrèrrim Tim Hardin.

Les acaballes de la dècada que va veure néixer la contracultura nord-americana i el moviment hippy marquen l'aparició de dos àlbums importants de la seva carrera. D'un costat, *Legwork* (Solid State, 1969); d'un altre, *Wayfaring stranger* (Blue Note, 1970). El primer inclou *Howlin' for Judy*, la peça que Beastie Boys, la banda de hip-hop, samplejarà en un dels talls d'*Ill' communication* (1994). El segon, com l'an-

TOM COPI / GETTY

terior, suposen la incursió del flautista –acompanyat del seu fidel Eddie Gómez, entre altres músics– al terreny del soul i el funk jazz.

Més recentment, el 2008, el productor Michael Cuscuna, del segell Blue Note, farà una selecció de tots dos per formar un nou disc, extracte per això els talls més ballables. El seu llegat forma part, doncs, de l'herència rebuda per les generacions de músics més joves que van trobar en aquests discos un cabal d'inspiració. I sàmplers, sens dubte.

Altres fites de la discografia de Steig inclouen àlbums per als quals tornarà a comptar amb el seu bon amic (i company de l'institut) Eddie Gómez: *Outlaws* (Enja, 1976), *Music for double bass & flute* (CMP, 1979) o *Rain forest*, aparegut un any més tard; per a aquest últim va comptar també amb el bateria Jack DeJohnette i el percussionista Naná Vasconcelos.

Va col·laborar en infinitat de projectes aliens com el disc *Feeling the Space* (1973), de la Yoko Ono Plastic Band, o altres que per la mateixa època va llançar el segell de Creed Taylor, CTI, amb músics com Lalo Schiffrin o Idris Muhammad. Una de les últimes, i més curioses, va consistir a posar música al documental que es va fer sobre Shrek, el popular personatge creat pel seu pare, l'il·lustrador William Steig, habitual de capçaleres com *The New Yorker*.

RAFA MARTÍNEZ

Epidemiologia, prevenció i muntanyes

XAVIER CASTELLSAGUÉ PIQUÉ (1959-2016)

Metge epidemiòleg

En Xavi Castellsagué era una persona bona, un treballador de gran qualitat, un excel·lent investigador en epidemiologia i un extraordinari company de treball i de lleure. La família, els amics, els companys de feina i la gran família dels esportistes de muntanya hem sofert un cop molt dur i prematur per al qual no estàvem preparats.

En Xavi sempre va voler ser investigador. La seva trajectòria professional va incloure un doctorat en Epidemiologia i Salut Pública a la Universitat de Yale, als Estats Units, i a l'Agència Internacional de Recerca sobre el Càncer (IARC) a Lió, França. Allà es va especialitzar en la capacitat de les infeccions pel virus del papil·loma humà (VPH) d'induir tumors en humans. Durant els darrers 25 anys va treballar en VPH i càncer de coll de matriu i darrerament havia iniciat diferents estudis per entendre els tumors de cap i coll en dones i homes causats pels mateixos virus.

En Xavi era un metge. La seva preocupació i l'interès per actuar, per prevenir, per estalviar sofriment el va portar a formar part dels primers equips internacionals que investigaven les noves vacunes contra el VPH. Des de la plataforma del Programa de Recerca d'Epidemiologia del Càncer de l'Institut Català d'Oncologia va coordinar diversos d'aquests estudis i va destacar ràpidament a nivell internacional per la qualitat dels treballs, el rigor metodològic i la importància científica i social de les publicacions que se'n van derivar. Va destacar també per la simpatia del seu grup i la confiança que inspirava tenir-lo de col·laborador.

En Xavi era un home socialment compromès. Aquest sentiment el va portar, ja als començaments de la seva carrera, a viatjar i treballar al Camerún, ajudant a cirurgia de Medicus Mundi, Raimon Rovira, i a conèixer de primera mà la naturalesa de les malalties en situació de precarietat. De nou a Barcelona, va respondre a la crida dels camps de la guerra de Bòsnia i va participar en els equips de voluntaris que donaven assistència mèdica a les poblacions de refugiats. Més endavant va gaudir d'un temps sabàtic per contribuir als primers treballs de camp de l'experimentació amb les vacunes del VPH a Costa Rica, un país que com a la major part d'Amèrica Llatina, els càncers a causa del VPH estan entre els més freqüents entre les dones.

En Xavi era un docent modern i tecnològicament avançat. Durant anys va liderar un projecte de formació a distància de caràcter internacional en epidemiologia i prevenció del

LIBERT TEIXIDO

càncer, per tal de donar resposta a les necessitats formatives de les joves generacions en països amb pocs recursos universitaris. Era també un mestre en les distàncies curtes, en les converses de final de dia, en el seguiment dels estudiants i dels investigadors joves i en la protecció de les seves tesis doctorals. Els seus fills han après també d'ell a arriscar per comprendre, a seguir l'instint per ajudar, a explorar les intuïcions sense por, a aprendre dels errors i a corregir les decisions.

En Xavi era un home d'equip. Els seus col·laboradors im-

Com a home socialment compromès va treballar al Camerún, Bòsnia i Costa Rica

diats i els seus col·legues de molts anys sabem de la seva habilitat per no parar mai i per dirigir hàbilment el treball dels seus iguals sense un mal gest, sempre atent als drets dels treballadors i a les responsabilitats dels dirigents. També sabia parar i mantenir un subtil equilibri entre la setmana i el cap de setmana, sabia gaudir del temps i de l'amistat.

En Xavi ha estat un exemple de qualitat en la feina, en el tracte personal, en la calidesa humana i en l'expressió de l'alegria de viure. Les reaccions internacionals a les tristes notícies d'avui donen fe de l'estimació que el món científic li ha tingut i li té. Aquesta setmana, a la reunió Europea de la seva

especialitat (Eurogin 2016 a Salzburg, Àustria), la comunitat científica li retrà homenatge de respecte i de condol com a un dels seus grans treballadors i com a company sincer, alegre, en qui es podia confiar sempre.

En Xavi no tolerava ni la pompa ni el discurs buit. Creia en el treball però no en les medalles, creia en la qualitat i només es trobava plenament a gust entre els seus iguals, els treballadors i els atletes intel·ligents, honestos i francs. El doctor Xavier Castellsagué, reconegut i qualificat per la Universitat de Yale, era a casa i a l'OMS, al NCI o al Tagamanent, senzillament, sincerament, en Xavi.

En Xavi era un aventurer valent i un atleta extraordinari. Tant ell com la seva dona, la Carme Bonada, i els seus fills, l'Ona, l'Alba, la Paula i en Pol, han corregut i recorregut totes les muntanyes de Catalunya i han fet les curses més inversemblants als quatre cantons del món. Els seus viatges i les seves aventures eren un exemple d'entusiasme vital que contagiava als que podien seguir-lo. La seva actitud perdura en la seva família, que explora amb la mateixa dignitat formes de col·laboració internacional amb els més desposseïts, als terratrèmols del Nepal o a les comunitats indígenes de Nicaragua, al Brasil, a Palestina, a Mèxic o a Guatemala.

Avui l'oncologia i la salut pública catalanes estem de dol, buscant energia per recompondre l'escenari i mantenir la dignitat amb què treballava en Xavi Castellsagué.

XAVIER BOSCH
Epidemiòleg i company

Avui fa un any

Serveis Funeraris de Barcelona

grup memora

Andrés Robles Fernández
Carmen Cabestany Sanz
Dolores Fernández Soler
Elisa Terol Noruega
Eloy Chiva Pradas
Encarnación Reverté Terol
Enriqueta del Carmen Preza Miranda
Francisco Conesa Campillo
Francisco García Soler
Francisco Ortega Reguero
Guillermo Villegas Villegas
Joan Capdevila i Font
Jose Fernandez Aguado
José Ruiz Requena
Josefina Pérez Cánovas

Juan Antonio Muñoz Buñales
Juana Gisbert Sainz
Luisa López Díaz
Magín Perdiguero Cámara
Manolo López Borrajeros
Maria Carmen Folletti La Rama
Marià Redondo Redondo
Maria Rosa Gutierrez-Alba Vilar
Mariano Martínez Andrés
Maribel Laplana Casamitjana
Maximiliano Argudo Defez
Nicolás Carmona Audi
Oriol Botey Serrano
Pedro Tebar Ruiz

Llistat publicat per cortesia de Serveis Funeraris de Barcelona.